

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
 الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَ
 آثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ
 لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ (21) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ
 تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ
 قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ (22) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى
 بِآيَاتِنَا وَ سُلْطَانٍ مُبِينٍ (23) إِلَى فِرْعَوْنَ وَ هَامَانَ وَ
 قَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ (24) فَلَمَّا جَاءَهُمْ
 بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَ
 اسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَ مَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
 (25) وَ قَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَ لْيَدْعُ رَبَّهُ
 إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي

الْأَرْضِ الْفَسَادَ (26) وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي

وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ

(27)

Do they not travel through the earth and see what was the end of those before them? They were even superior to them in strength, and in the traces (they have left) in the land: but Allah did call them to account for their sins, and none had they to defend them against Allah. That was because there came to them their messengers with clear (signs), but they rejected them: so Allah called them to account: for He is full of strength, strict in punishment. Of old We sent Moses, with our signs and an authority manifest, to Pharaoh, Haman, and Qarun; but they called (him) "a sorcerer telling lies!"... Now, when he brought them in truth, from Us, they said, "Slay the sons of those who believe with him, and keep alive their females," but the plots of unbelievers (end) in nothing but errors (and delusions)!... Said Pharaoh: "Leave me to slay Moses; and let him call on his Lord! What I fear is lest he should change your religion, or lest he should cause mischief to appear in the land!" Moses said: "I have indeed called upon my Lord and your Lord (for protection) from every arrogant one who believes not in the day of account!"

کیا یہ لوگ کبھی زمین میں چلے پھرے نہیں ہیں کہ انہیں ان لوگوں کا انجام نظر

آتا جو ان سے پہلے گزر چکے ہیں؟ وہ ان سے زیادہ طاقتور تھے اور ان سے زیادہ

زبردست آثار زمین میں چھوڑ گئے ہیں۔ مگر اللہ نے ان کے گناہوں پر انہیں پکڑ لیا اور ان کو اللہ سے بچانے والا کوئی نہ تھا۔ یہ ان کا انجام اس لیے ہوا کہ ان کے پاس ان کے رسول بینات لے کر آئے اور انہوں نے ماننے سے انکار کر دیا۔ آخر کار اللہ نے ان کو پکڑ لیا۔ یقیناً وہ بڑی قوت والا اور سزا دینے میں بہت سخت ہے۔

ہم نے موسیٰ کو فرعون اور ہامان اور قارون کی طرف اپنے نشانیوں اور نمایاں سندِ ماموریت کے ساتھ بھیجا، مگر انہوں نے کہا "ساحر ہے، کذاب ہے"۔ پھر جب وہ ہماری طرف سے حق ان کے سامنے لے آیا تو انہوں نے کہا "جو لوگ ایمان لا کر اس کے ساتھ شامل ہوئے ہیں ان سب کے لڑکوں کو قتل کرو اور لڑکیاں کو جیتا چھوڑ دو"۔ مگر کافروں کی چال اکارت ہی گئی۔ ایک روز فرعون نے اپنے درباریوں سے کہا "چھوڑو مجھے، میں اس موسیٰ کو قتل کیے دیتا ہوں، اور پکار دیکھے یہ اپنے رب کو۔ مجھے اندیشہ ہے کہ یہ تمہارا دین بدل ڈالے گا، یا ملک میں فساد برپا کرے گا"۔ موسیٰ نے کہا "میں نے تو ہر اُس متکبر کے مقابلے میں جو یوم الحساب پر ایمان نہیں رکھتا اپنے رب اور تمہارے رب کی پناہ لے لی ہے"۔

~~~~~

क्या ये लोग कभी ज़मीन पर चले-फिरे नहीं हैं कि इन्हें उन लोगों का अंजाम नज़र आता जो इनसे पहले गुज़र चुके हैं? वे इनसे ज़्यादा ताक़तवर थे और इनसे ज़्यादा ज़बरदस्त आसार ज़मीन में छोड़ गए हैं | मगर अल्लाह ने उनके गुनाहों पर पकड़ लिया और उनको अल्लाह से बचानेवाला कोई न था | यह उनका अंजाम इसलिए हुआ कि उनके पास उनके रसूल बैयिनात लेकर आए और उन्होंने मानने से इनकार कर दिया | आखिरकार अल्लाह ने उनको पकड़ लिया | यक़ीनन वह बड़ी कुव्वतवाला और सज़ा देने में बहुत सख़्त है | हमने मूसा को फिरऔन और हामात और कारून की तरफ़ अपनी निशानियों और नुमायों सनदे- मामूरियत के साथ भेजा, मगर उन्होंने कहा, “साहिर है, कज्जाब है |” फिर जब वह हमारी तरफ़ से हक़ उनके सामने ले आया तो उन्होंने कहा, “जो लोग ईमान लाकर इसके साथ शामिल हुए हैं उन सबके लड़कों को क़त्ल करो और लड़कियों को जीता छोड़ दो |” मगर काफ़िरों की चाल अकारत ही गई | एक रोज़ फिरऔन ने अपने दरबारियों से कहा, “छोड़ो मुझे, मैं इस क़त्ल किए देता हूँ, और पुकार देखे यह अपने रब को | मुझे अंदेशा है कि यह तुम्हारा दीन बदल डालेगा, या मुल्क में फ़साद बरपा करेगा |” मूसा ने कहा, “मैंने तो हर उस मुतकब्बिर के मुक़ाबले में जो यौमुल-हिसाब पर ईमान नहीं रखता अपने रब और तुम्हारे रब की पनाह ले ली है |”